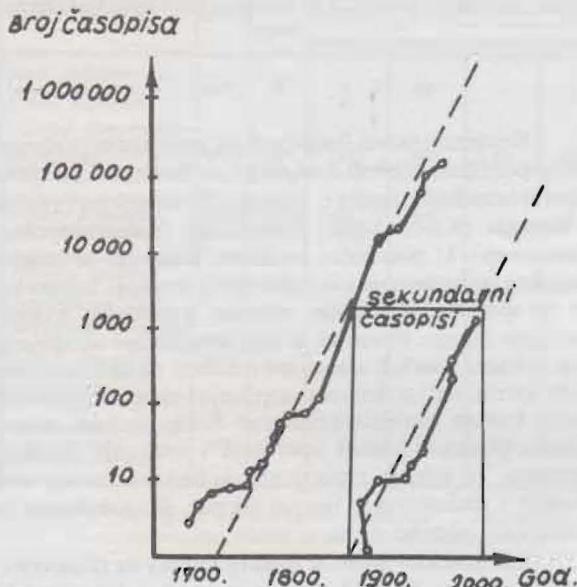

Razvijena dokumentaciono-informaciona delatnost — preduslov unapređenja nauke i transfera njenih dostignuća u praksu

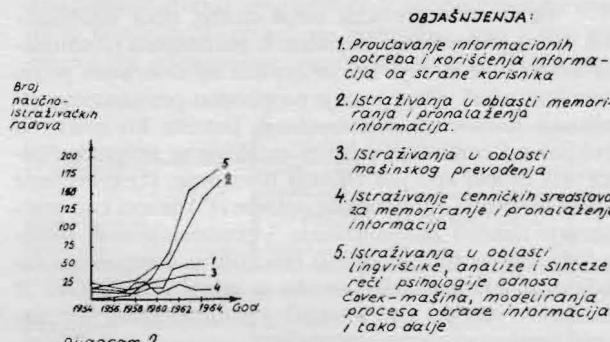
„Predindustrijsko društvo se temelji na sirovinama; ono je, zapravo, igra čoveka sa malom dobiti. Industrijsko društvo je organizovano na bazi energije i njenom korišćenju u cilju proizvodnje dobara. Postindustrijsko društvo je organizovano na bazi informacija i znanja, na korišćenju informacija u kompleksnim sistemima, kao i u rukovodenju društvom. Ideja postindustrijskog društva je jedinstvena u ljudskoj istoriji i zavisi od organizacije informacija, bez kojih nećemo moći da saznamo kuda idemo i dokle ćemo stići, a kako se veli u jednom starom aforizmu: ako ne znaš kuda si krenuo, svaki te put može privući“*.

Procvat nauke i buran tehnički napredak, koji su veoma dobro ilustrovani podatkom da se broj naučnih radnika i broj publikacija u svetu udvostručava svakih 10-15 godina, a u nekim granama nauke i mnogo brže, izazvali su i ogroman porast informacija(10).

Na dijagramu 1. prikazan je eksponencijalni rast ukupnog broja naučnih primarnih publikacija od 1660. godine (kada su prve publikacije ovakve vrste objavljene (i sekundarnih publikacija od 1830. godine (kada je objavljen prvi referativni biltan). Moglo bi se očekivati da količina objavljenih naučno-tehničkih dokumenata do 1985. godine dostigne cifru od 12 do 14 miliona, a celokupni svetski fond dokumenata-brojku od 120 do 150 miliona jedinica (3). Ovakav nagli porast informacija jasno pokazuje da je kritična tačka u individualnoj kontroli informacija dostignuta tako da pojedinac nije više u stanju da uspešno prati tekuću literaturu i da ima uvid u sve veći broj relevantnih podataka, čak i iz najuže stručne i naučne oblasti kojom se bavi.

Ovakvo stanje prouzrokovalo je stvaranje nove naučne discipline - informatike*. Informatika, kao posebna naučna disciplina, izučava strukturu i osobine informacija, kao i zakonitosti naučno-informativne delatnosti radi obezbeđenja naučnih metoda i sredstava registrovanja, prikupljanja, analitičko-sintetičke pterade, deponovanja, pronaalaženja i rasprostiranja informacija. Informatika se brzo razvija u nekoliko osnovnih pravaca (dijagram 2) i sve uspešnije, teoretski i praktično, rešava brojne informacione i komunikacione probleme.

Dijagram 2.
Objavljeni naučno-istraživački radovi i razvojno-konstruktivni radovi u oblasti informatike u periodu od 1935. do 1965. godine

- 1. Proučavanje informacionih potreba i korišćenja informacija, pronaalaženja informacija
- 2. Istraživanja u oblasti memoriranja i pronaalaženja informacija
- 3. Istraživanja u oblasti mašinskog prevedenja
- 4. Istraživanje tehničkih sredstava za memoriranje i pronaalaženje informacija
- 5. Istraživanja u oblasti lingvistike, analize i sinteze reči, psihologije, osnova čovek-mašina, modeliranja procesa obrade informacija i tako dalje